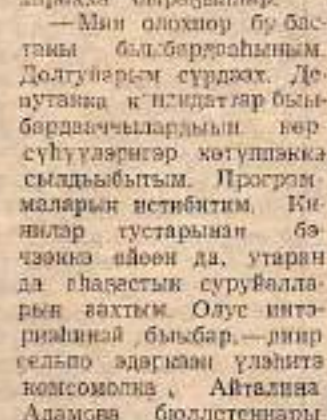

Үрдүк өрө
көтөбүлүүнэн

3 харч-
дүүдүүс

Быыбардыр учаастактан репортаж

Бийибардыр узастаи
сакмай кырдагас бий-
бардааччыгыр 88 саас-
таах Анна Никитовна
Перетиковад бийбар
дываыга биир басты-
нен быстылына. Сотору
каминан ытык кырды-
гас: «Хаамарын кыйы-

П. Оконешников
фотограф

Оролусун үрдүнүн пэдмэлэ устат 96,9 центнер үүт государство туттарылына. Ити минимал пэдмэлэр тэгизетэххэ 30,3 центнеринэн, оттон быдырыгыгы тулаанынах минималар 5 центнеринэн адынах. Үүт ыаһын асыыт пэдмэлэр бары сохотарга эмисэ туттары тутта. Ити сүүрү Сириинэ-тэ ирэнин буолан үүт хаачыстыбатын таһыны түһүүтүт сыйтар. Ыанар ынах ахаана фураһай ынах ахааныналар 2,2 тогул адыаата. Сохотарга Ыанар ынах ахаана асыыт сыа бу минималар 280 тобонан адынах. Барыта 1628 ынах төрөбүтүнэн таһыста 233. Сохотарга барыта 570 ынах сымаларына, оттон 542-та искусственной ынамаан.

М. ЛЕБЕДЕВА,
башбар көмиссисы
Чыылыра,
x x x
Чыылыра, Субуоты кав-
на олохтох Культура
дүйнөтөр ССРС широд-
най депутаттарын быы-
барыгар аналдаах үөрүү.

Выбыбар күн сельский
Культура дьэктигэр үс
төгүл иһинэ көрдөрүлү-
нэ. Спортивный салаада
Эрилик Эристиин ааты-
нан, Карл Маркс аатынан
совхозтар уонна ОАПХ
хэмээндэлэрин волейбол-
га күрэхтэһиннэрэ улахан
хатыһыылаахтык барда.
Күнэтигэр Уһаа-Булу-
оройуонун Исидор Бара-
хов аатынан совхозун
«Чолбон» ансамблин кон-
цердын мустубут дьон
бэйиэрээн көрдүлэр.

Н. ДМИТРИЕВ.

Партийнай олох: бойбууой дьобур барометра

АХСААБАТ ХОНТУРУОЛ НААДА

ССКП XXVII съездин, Бүтүн Союзтаагы XIX партийнай конференция уураахтарыгар партийнай улаах хонтуруол улахан суолталаада чуолхайын ыйыллы турар. Билигин, общественнай политика- сый олох бары айгаларыгар ударыта тутуу диннэти иһэр кэмгэр, партийнай диктативнаа, кадрдар эппитинэстэрин үрдэтинэ, партия кэмкэ- тэ ыраас уонна бөдө туруутаах буолуута хабаат- нытаарар даҕаны улахан суолталаахтар.

Оройуоннаагы XXIX партийнай конференцияга ССКП райкомун иһинээди партийнай комиссия кэм- нин кэмкэ байатин хон- турууоллуур үлэтин бала- ча көтөһүтэ баллэтем- нита. Конференция кэм- ниттэн партийнай комис- сия саҕа састааба 11 ки- ниттэн талыллыбыта. Ком- миссия састаабыгар 6 ССКП райкомун чилиэн- нэрэ, 4 партийнай тэри- лтэ секретара, 2 рабочай бааллар. Олор истэригэр урукку сылларга парти- ный комиссияга үлэлэ- бит опыттаах коммуни- сгар Н. И. Кандиновский, Н. И. Дьяковская, Ф. А. Тимофеев уо.д.а. баа- лар.

Партийнай комиссия ба- йатин үлэтин сыллаагы, кыарталлаагы былааннар- та олохуран ытар. Бы- лаан сүүн хайыскалары- нан буолаллар: үрдүк партийнай органнар, ССКП райкомун плену- мын уонна бюротун уу- раахтарын партийнай тэ- рилтэлэр голорууларын хонтуруоллааһын, ССКП кэмкэтигэр кинрааччилэр дьыаладарын үөртөн уо- на көрүү, коммунистар- тан кинраар сайабыл- ланнары, сурутары, үн- сүүтэри быһаарыа. Ман- тааһынан коммунистар ССКП Устаабын көнүл- лэрин иһин кинилэр пер- сональнай дьыаладарын кө- рүү уонна партийнай мнэ- рэлэри кэмкэ устуу курдук боппуруостар бы- хаарылаллар.

Комиссия чилиэннэрэ хас биирдилэрэ анал эбэһиннэстэхтэр, парти- ный тэрилтэлэргэ тура- тордарынан сыһыарыла-

бытара. Урдүкү парти- ный органнар уураах- тарын хонтуруоллуур сыл- лаах кэмкэ былааннаах кунуһахтарга туюх боп- пуруостар көрүлүбүттэрэ хаһыма сурулун турар. Бастаагы ыйдарга комис- сия үлэтин түмүктэринэн хаһыма боппуруостарга партийнай тэрилтэлэр се- кретардарын боппото- луу тардыахха сөбүй?

Бастаагынан, партий- ный тэрилтэлэр ССКП кэмкэтигэр үүннэрин боп- пуруолуун былааннаах- тын, өскүлүлэхтик дьа- рытаналара көстүбөт. Холобур, ааспыт сыл- та оройуон үрдүнэн 28 иһин ССКП чилиэннэр манди- датынан, 29 иһин чилиэн- нэ ылыһынылар. Оро- йуон 31 иһини сыһуу- х партийнай тэрилтэлэртэн 16-лара бөлүлэри- н кэмкэтигэр саҕа дьону- ван ханатынылар. Канди- дакка ылыллыбыттар- таа рабочай 18 иһин (64,2%), 14 ЫБСЛКС чилиэннэрэ (50%), 8-на дьахтар (28,6%). Партия кэмкэтигэр үүннэринэ балаҕа үлэлээн кэллэ- лэр: Эрилик Эристов аа- тынан, Субуруускай аа- тынан, «Мугудай», «Мы- дабайы» совхозтар парт- комвара (С. И. Никитин, У. Н. Атакова, Н. И. Кандиновский, Н. Н. Хоотанов). Ол эрэри, партия кэмкэтигэр ылыһыа ырытан көрдөх- хэ, балаһыаньа биир та- нэ суох. Холобур, Эрилик Эристов аатынан совхоз- таа 5 иһин ытыллыбыт- тытан Чакыр уонна Ха- йахыт сылтаагы парти- ный тэрилтэлэрин (А. С. Кириллина, Н. К. Осипов) биир да предствителэ суох. «Чурапчы» совхоз- таагы партийнай тэрилтэ (Н. И. Яковлев) ааспыт сыл- та биир даҕаны киһи- ни үүннэрдэ. Оройуон киниһээди 22 маннагы сүһүөх тэрилтэттан 12- лэре ССКП чилиэннэр кандидаттары бөлөмнөт- тэлэр. Ол эрэри сибээс улааһааһын (М. П. Ама-

натов), суу- ситиэтигэ ортотуннаагы (А. Х. Салтанов), дизельнэй электростанциялаагы (Г. П. Бардашевский), о.д.а. партийнай тэрилтэлэр са- ҕа дьонуун эбэллэти- лэр. Ити барыта—была- на суох үлэ түмүгэ.

Оройуоннаагы парти- ный тэрилтэ саа өртүнэн кырдан иһэр. Быйыл тохсунуу 1 күнүсэр учуокка 763 коммунист турбут буоллаһына, кини- лэртэн 329-тара 51-тан үһүс састаахтар. Оро- йуоннаагы тэрилтэ орто сааһа—46,5 сыл.

Иккиннээн, партийнай тэрилтэлэргэ ССКП ме- ланитар кандидаттары кытта үлэ мөлтөх. Ман- тааха рекомендацыйалары биирбит коммунистар оруулаһа намыһах, ки- нилэр эппитинэстэрэ ар- дымат. Дьининэн, ССКП Устаабыгар рекомендац- иа биирээччилэр кандидат идеянай-политическай үн- нүүтүн иһин партийнай тэрилтэ иһингэр эппиэ- тэһтэрин туһунан чуол- кайдык ыйыллар. Маа- тааһынан 1987 с. бас ый- гар ССКП КК Ташкент уобалаһынаагы партийнай тэрилтэ партия кэмкэтин бөдөрөгүтүгэ ылар үлэ- тигэр итэстэр тустары- нан туһааннаах уураагы таһааран турар. Бу боп- пуруоста ССКП райкомун бюротун аналлаах иһи уураада эмэ баар. Олор хонтуруолга сылдыллар.

Ааспыт сыл- та 3 канди- дат (икки «Чурапчы» сов- хозтан, биир мелнорация ПМК-тан) Устаап 16 па- раграфынан чилиэннэ ылыллыбатахтара. Атын- нык эттэххэ, бу дьоннору кытары мнэстэтигэр пар- тийнай тэрилтэлэр, реко- ментация биирбит комму- нистар дьиктэтихтэ үлэ- лэспэтэхтэрэ көстүбүт.

Усунуу, билигин пар- тияга кинраар дьоммут бө- лөмнөтүннэри хаачысты- бата мөлтөх. Партияга кинрааччилэр бөлүлэри үлэлэри- хамнастарын ту- хунан иһинбөккө тол- лу-

бама кинилэр, оттон общественнай — политиче- ский билилэрин таһыма ардыгар намыһах буолар. Марксизм-ленинизм иһе- ситтарын үлэлэрин, пар- тийнай докумуондары биирбит дьон түбөһэллэр. Партияга кинраар киниһ эрдэттан былаан быһа- ҕынан бөлөмнөһөн тэри- ллөбөт. Үсүсүгэр райком бюротун мунуһада буо- луон ааһа иһинэ киһи көрдөһөн сүүрүү-көтүү буолар. Ол түмүгэр пар- тияга кинрааччилэр доку- муоннара комиссия мун- уһаарын күнүсэр эрэ кин- рэллэр.

Төрдүһүнэн, партийнай «мнэрдэх коммунистары кытары үлэһэ сөптөөх система суох. Билигин турутууна оройуонга 13 коммунист ССКП райко- мун бюротун уурааһынан мнэрдэхтэр. Олортон 3 иһин учуотунай кэртөнч- лэригэр кинилэри турор, 5 иһин —кытаанах бы- ҕагардаахтар, 5 киниэхэ —быһагар. Дьэ бу дьон- ну кытта анал үлэ хаа- чыллыахтаах. Мнэрдэх коммунистар сөптөөх тү- мүгэ онгонот, ыйыллы- быт итэстэрин туорат- тахтарына, мнэрдэрин устуу кэмкэргэ онору- луохтаах.

Баскынна, коммуни- сгар үлэһиттэртэн кин- рэр сайабылланналар, сурустар сүһүлэринэн партийнай тэрилтэлэр сөптөөх быһаарыһы опе- ративнайдык ылан иһиэх- тэхтэр. Бэчээккэ тахсар криниһа, атын сиппа- ларынан эмэ кэмкэргэ сөптөөх дьаһаллары ылар эбэһиннэстэхтэр.

Бары партийнай тэри- лтэлэр билигин хонтуруолу олохтообунга сагалыы үлэлэһиннэрэ эрэйиллэр. Оччоҕо эрэ Бүтүн Союз- таагы XIX партийнай кон- ференция резолюциятын олоххо киллэрини, кадр- дар эппитинэстэрин, диктативналарын үр- дэтинин, коммунистар Ус- таабы халыһаабакка ту- туууларын хааччылаах- тыт.

В. АЛЕКСЕЕВ,
ССКП райкомун иһи- нээди партийнай комиссия председателэ,

АРАЙ ХАС БИИРДНН МАЛ МАН ИҺЭР, ИДЭ- КЭ ОҢОСТОР СҮӨҮЛЭЭХ БУОЛЛУН? БЭПЭТИН НААДЫҤЫТЫТТАН ОРДОРУНАР КЫРА ДА БОРДУУКТАНЫ ГОСУДАРСТВОБА ТУТТАРАР БУОЛЛУН? ОЧЧОҔО АҤЫНАН-УОЛУНЭН ХААЧ- ЧЫЛЛЫ, ТҮӨХ ДА МӨККҮӨРӨ СҮӨХ, УҤ ХАҤНЫК ТҮПСҮӨ ЭТЭ. ОНУ ТҮӨХ МЭҤЭНЭ ДИИРИН?

«БЫҤЫЛ отум суох буолан, үс сүөһү- бүттэн биирдэстэрин ту- тунуу. Совхозпут 10 центнер оту биирбитэ, онон хайаан үс сүөһүнү интихэһини?» — диир Болтоҕо олохтооҕо Д. С. Камнеес. Дмитрий Степа- нович ааспыт сыллаах са- ҕын мнэрдэһэр 5-6 иһи- нэрдэх аҥоһаарын салайан,

дизабитаттан биэрэстэ ка- ринга тейичи. Элбэх дьа- лары быһастарынан айа- нныбыт. Онон күһүмэ чааһым сүтэр. Мэҥэ, дизабит чуһаһыгар, чуо- нон хайаан үс сүөһүнү интихэһини? — диир Болтоҕо олохтооҕо Д. С. Камнеес. Дмитрий Степа- нович ааспыт сыллаах са- ҕын мнэрдэһэр 5-6 иһи- нэрдэх аҥоһаарын салайан,

♦АС-ҮӨЛ ПРОГРАММАТА: ЭН СИРЭЙ КЫЛААТЫН♦

СҮӨҮ-АС ХАЙДАХ ТУРАР

илиһин 65 тонна оту со- дуотуннааһыта. Бэл итинник кынар, оттуур- мастыыр кыахтаах дьон сир, от суогуоттан кин- чыттараллар. Бу атын сирдэргэ да чэчэкигэ суох. Холобур, Чыаппара олохтоохторугар.

Манна 357 хаһааһыс- тыбада барыта 415 сүөһү, ол иһинтэн 144 ыһаар ыһах, 79 салгы баар. Ааспыт сыл- та ыһаар бө- лөһөрүн наадыһыларын- тан ордорунан госуда- рство 17 тонна үтү ту- тарбыттар, оттон-эти биир да иһинэн ордорунна- тахтар, 106 хаһааһыс- та нэтэх сүөһүтэ суох. Кинилэртэн баһыгар үтү- сэр олохтоох ыччаттар.

Сүөһүлүннэхтэрин оттуур сир суоҕа, от аһыйада улаханник чагытар. Сүө- хүлээхтэргэ совхоз ха- нын эмэ престэһит оту биэрэр эбит, онон бүтэр. Билигин сүөһүлээхтэр үрүйэ-харыһа быһыһыттан оттоон, биир эмэ бутулу буллахтарына даҕаны, ону үксүн совхоз биирэр алуу отун сүөтүсүр аһыан- ныллар. Онон дьон бы- раҕыллыбыт сирдэртэн булан-талан оттуурга ду- луууута кыра. Салата итиник толкуйдуон сөп. Сүөһүлүннэ эрэйэ ман- та иһинэн эрэ бүлүт.

—Пейсизм кыра, онон эбии ғынаары сүөһү тут- табы да, эрэйэ сүрдэх, От- мөс суох. Иһнэ ғынан туох чорбойбутун бары- тын, балык хатырыгар тийэ, муһуһан снэтебин. Сайыны быһа дула баһи- бын, дьыбыталыһын. Биир кыахха ааспыт са- ҕын 20 муу комбикорм атыһаластыт, мнэчират суоҕа бэрт. Сайын, ыһа- ха үтү иһирэр кэмкэргэ, хоһуһаҥы барыһын сабы- талаан кэбиһэллэр. Куу- ланан иһи оттоон туһам- мат да сирдэрин сабал- лар. Аны уулар сирбит

уолан хаалбыта. Билигин да оннук тэриһэр буоллар, далазэх абырал буолуо этэ дуо? Онон, сэгэрнэм, сүөһүлэри улахан үлэ- лэх, үтүс эрөйдэх, — диир бөһүөлөк олохтооҕо С. М. Местникова. Онон Чыаппарага үтүс ыһага от аһыйах, сорох сүөһү- лээхтэр, холобур, ити Местникова уонна иһи- маллара, чуҕас уу суогу- тан эрөйдөнэллэр.

—Толоолго аймахтар- ымы сүөһү атыһыһы су- рахтарын истэн, үлөһүн бөдөнөн атыһаластыттан, —дигэн кэпсир быйыл са- ҕа нэтэх сүөһүлэмкит М. Пестряков.

Совхоз бэйэтин сүөһү- түн ахсаала тийбэт бу- лан, нэһилиһиннэрэ сүө- бүнү атыһалаабит.

Ити барыта Бахыи нэ- һилиһин, Чыаппара уо- на Толоон отделениела- рын салайааччыларын быһаарыһаларын эрөйэр. Бастатан туран, мал сүө- хүлээх буолуутугар оту- нан хааччыһын боппуруо- хун салгы үөртөнэххэ. Үрүйэ-харыһа, совхоз кыһаан оттообот сирдэ- риттэн оттоммут оту ба- рыһын өлүү өккө аһыһын, билигин санаабыһыгар, сө- бө суох. «Эн ыһааҥ кэ- ристин айыһа харайдым» диктативка дьылы. Итинин дьаһалан уллуһах да сир туһата суох хаалларыл- лыбатын ситиһэрибит кыаллаа суоҕа. Иһини- нэн, уунан хааччыһын боппуруоһугар быйыл дьонго көмөлөһүөх баа- ра. Ити биирдилээн киһи күрдэһинэн хаһан кыай- бат үлэтэ. Үсүһүнэн, сүө- хүлүнэн бадалаахтарга атын хаһааһысбалартан даҕаны кэпсэһинэн сүөһү- тү атыһаһалларыгар кө- мөлөһүөххэ, көбүлүөххэ.

М. МИХАЙЛОВА.

НАЧАЛЬНИК БЫВАРДААТЫЛАР

«Якута ол м е л и о р а - ния» ПМК-тын коллекти- ва партийнай улааҕа бар- быт П. Н. Миһаан онну- гар саҕа начальнигы бы- вардаата.

Бү дьобуһаһа Урут Эрилик Эристов аа- тынан совхоз директорынан үлэлэбит инженер-гидро- лог илэлэх М. Н. Корякин кандидатура- та туруорулуна. Бу кан- дидатураны өйөөн кылаа- бынай инженер В. Е. Ма- каров, Мисылаат са-

бидиссыйа М. М. Моисе- вырев, электросварщик А. В. Винокуров, быһаан- ыһаар отдел начальнига М. В. Сивцев, кылаабы- най бухгалтер М. С. Да- шилова, рабочай И. И. Неустров уо.д.а. тыл аттлэр.

Аһаҕас куоластааһын түмүгэр ПМК начальни- ғынан Михаил Николае- вич Корякин биир санаа- нан талыллына.

С. БЕЛЫХ.

★ Учүгэй дьон туһунан ★

ЫТЫКТАНАР КИҤИ

Хайа бадарар дэриэби- нэҕэ олохтоохтор ба- ры ытыктыыр киһи туттар кинилэрэ баар буолар. Чыаппара орто оскуолатын учуутала Дмитрий Арнадьевич Абрамов—оннук дьон- нортон биирдэстэрэ. Ки- нн оройуонга даа баста- ҕынан үлэ, сыһыадааҕ лааһырдарын төрүттэ- сит иһин быһыһыһан биллэр. Итинник лаа- ҕырдар тэриллэхтэрин иһинэ оскуола оҕолоро сайыһын ээскаларга ула- хан дьону кытта тэмтэ оттуулара. Д. А. Абра- мов үлэ, сыһыадааҕ лаа- ҕырын тэрийэн оҕолор үлэлэрин, сыһыадааҕ- ырын дьүөрөлһири сити- ситэ.

Дмитрий Арнадьевич билигин сааһырта арды- гар ыарыһыар. Ол да буоллар галтыыр идэ-

тин бырахпат, дэриэбинэ общественнай олохтун эмэ туора туран хаал- бат. «Знание» обществен- чилиэнэ буоларын бы- һыһыһан, лекциялары ааҕар, даһыланттары өлгөрөр. Кини туһунан Чыаппара орто оскуола- ҕын директорун үөрөх чааһыгар солбуйааччы М. Т. Ефимова манньык кэпсэһтэ: «Билигин, учуу- таллар, хомойорбут дьон оскуолага 36 сыл үлэ- лэбит, оройуонга оҕо киниһигэр биир өҥөлөөх киһи ханнын даҕаны бо- чуоттаах аата суох. Бу боппуруоһу билигин хас- та да туруорса сылды- ыһыһыт».

Биллэн турар, киниэхэ дьон-сэргэ ытыктабы- лыттан үрдүн аат суох. Ол эрэри киһи ор сыл- лаах үлэтэ, кини дьыҥ- нээх өҥөтө баллэтемнэ-

на хаалара кинини аа- хайбат быһымы кур- дук көстүөн сөп.

Б. ПАВЛОВ.

Синьокка Чыаппара орто оскуолатын учуу- тала Д. А. Абрамов.

Автор фотога.

